

Remissutlåtande / grannhörande för organisationer

Ärendenummer 230105-SB-BYGGREMISS-OE81
Inskickat 2023-01-05 17:30

Inloggning

Organisationsnummer 16212000-0167
Ange kundnummer 1001

Vald remiss

Diarienummer B 2022-002133
Beskrivning Bygglov för lusanordning på flerbostadshus, fasadbelysning
Fyll i din e-post emma.roing@nacka.se
Företag Nacka Kommun - Bygg och anläggning (Remiss)
Organisationsnummer 16212000-0167
Fastighetsbeteckning SICKLAÖN 134:29
Svara senast 2023-01-06

Anmärkning eller Ingen anmärkning

Invändningar Anmärkning

Som ett led i målet om ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska Nacka kommun medverka till att begränsa ljusföroreningar.
Ritning A-40-3-103 och ritning A-40-3-104 beskriver uppåtriktat ljus. Produktbladen visar på höga ljusnivåer. Så höga att de belyser långt mer än bara fasaden. Ett platsbesök har gjorts och visar på hög nivå av reflekterat ljus från den vita belysta fasaden. Minsta lilla ljusriktning över horisontalplanet bör undvikas, att lysa rakt upp i luften är helt oacceptabelt. Det står beskrivet i Nackas Teknisk handbok om begränsade ljusföroreningar. Det finns internationella rekommendationer framtagna av CIE för att undvika den typen av ljussättning.
Ljuset stör framförallt nattaktiva pollinatörer. I kommunen jobbar vi för att bevara dem och få dem att trivas.
Bygglov för denna typ av fasadbelysning bör nekas.

DOLD Remissld 155161

Invändningar Erinran

2022-02-20

YTTRANDE
Dnr B 2022-002133Bygglovenheten
Nacka kommun**Yttrande angående ljustanordning på flerbostadshus, fasadbelysning på fastigheten SICKLAÖN 134:29 (NYA GATAN 1)**

Storstaden bostad har inkommit med en bygglovansökan för fasadbelysning. Fastigheten är placerad i hörnet Vikdalsvägen/Värmdövägen där byggnaden bidrar till att skapa en rumslig avgränsning kring rondellen.

Fasadbelysning har traditionellt använts för att belysa för staden viktiga byggnader; kyrkor, rådhus, stadshus, kulturmiljöer, vattentorn och andra landmärken. Belysningen kan användas för att skapa rumslighet, exempelvis belysa torgets väggar – som utgörs av byggnadernas fasader. Fasadbelysning kan också skapa intresse och bidra till upplevelsen av det byggda de tider då det är mörkt. Fasadbelysningen bör stärka platsens identitet och ett områdets karaktär.

För att upplevelsen av stads- och landskapet ska vara behaglig bör belysningen harmoniera och komplettera gaturummets övriga belysning. Belysningen ska inte framställa byggnaden som en solitär utan som del i helheten. Det är viktigt att fasadljussättningen samspelar med övrig belysning på platsen för att den inte ska ses som ett negativt inslag i stadsmiljön.

Platser och byggnader i staden har olika dignitet och karaktär som fasadljussättningen ska beskriva och anpassas efter. Ljussättningen ska inte bara fungera för en enskild byggnad, utan behöver utformas efter platsen och sammanhangets förutsättningar. Stadsbilden ska upplevas som balanserad, och hänsyn måste tas till de omgivande ljusnivåerna.

Ljusstyrkan och belysningens förmåga att återge byggnadens färger är viktiga för att minimera risken för att felaktiga ljushierarkier uppstår. För höga ljusnivåer på fasaden kan bidra till att intilliggande byggnader och övrig omgivning upplevs som mörk, vilken påverkar helhetsupplevelsen av en plats. Ett mjukt ljus i varmvit färg och med hög färgåtergivning ger en sammanhållen stadsbild.

I april 2017 gjordes en markanvisning för kvarteret inom området ”Nya gatan”, Storstaden vann med sitt förslag stadsporten, se bild nedan.

Vy från Forumrondellen
Nya Gatan 3 - Markanvisningstävling 2017-02-24

STORSTADEN **VERA** 2

Illustration från markanvisningen april 2017

Här redovisas en skymningsbild, utan fasadbelysning, där byggnadens arkitektur framträder på ett sätt som gör byggnaden rättvisa. Samma bilder finns i kommunens planhandlingar och i gestaltningsprogrammet.

Nedan en illustration från Storstadens hemsidas som visar en belysning som visserligen är underifrån men med ett mjukt ljus som förstärker byggnadens vertikalitet.

Illustration från Storstadens hemsida

Den fasadbelysning som sitter på hörnhuset idag motsvarar inte ovanstående illustration.

Arkitektoniskt är egentligen den skymningsillustrationen från markanvisningen att föredra eftersom den gör arkitekturen mer rättvisa och bidrar till en lugnare och mer harmonisk stadsbild.

Foto: Nina Aman

Fasaden är belyst med ett hårt ljus underifrån, vilket ger skarpa skuggor som gör fasaden rörig.

Den här fasaden är också belyst underifrån, men på ett mer balanserat sätt jämfört med den översta bilden. Ljuset är inte lika hårt. Det uppåtriktade ljuset är kompletterat med ljus framifrån.

Om fasaden ska belysas bör det vara med ett mjukare, varmare, ljus - helst inte underifrån. Då skulle ett mer harmoniskt uttryck kunna nås, både för byggnaden och för stadsbilden. Se exempelbilderna nedan från Stockholm stads belysningsprogram där skillnaden mellan ett skarpt, hårt, ljus och en mjukare belysning blir tydlig.

Den belysning som finns idag skapar en obalans i fasaduttrycket med det skarpa, kalla ljuset. Det skapar också en obalans i stadsbilden.

Det bör övervägas om belysningen gör byggnaden rättvisa. Syftet med belysningen verkar vara att skapa ljusspelare för att förstärka byggnadens vertikalitet. Frågan är om byggnadens arkitektur gynnas av det. Skarp belysning underifrån är svårt, skuggor uppstår som skapar obalanserade kontraster. Dessutom verkar det som om man belysningen behöver vara ordentligt ljusstark för att en sk ljusspelare ska uppstå som når en bit upp på fasaden.

Om fasadbelysning ses som ett alternativ bör den bearbetas på ett sådant sätt att den gynnar byggnadens arkitektur och blir ett tillskott i stadsbilden.

Nina Åman
Stadsarkitekt
Stadsutvecklingsprocessen